

บทที่ 2

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานชุด ปลาของวิสาข์

ผลงานของข้าพเจ้า มีเนื้อหาเรื่องของ ปลา นำมาสู่ศิลปะที่มีที่มาและความหมายเกี่ยวข้องกับทางการมองเห็น เป็นเรื่องของความงามนั้น ศิลปะสำหรับข้าพเจ้า ก็คือ ความงาม ข้าพเจ้าจึงจะขอ ยกข้อเขียนหนึ่งดังนี้ “ศิลปะ คือ ความงาม Art as Beauty ความงาม สำหรับคำๆ นี้ตัวมันแล้ว ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการมองเห็น และจิตใจต่างๆ ที่ยกระดับตัวมันเองเหนือขึ้นมาจากขอบเขตของความรู้สึกไปสู่กฎเกณฑ์ที่สูงส่งกว่า ต่างรับรู้เกี่ยวกับความงามในพฤติกรรมของชีวิต ในการกระทำ อคติลักษณะส่วนตัว การดำเนินไปของสติปัญญาและยังมีความงามความคิดต่างๆ ด้วย ตัวอย่าง เช่น รูปร่างต่างๆของวัตถุบางอย่าง มีความงดงามอ่อนช้อย มิใช่ว่า โดยบางสิ่งที่สื่อออกมาในขณะที่วัตถุอื่นๆ มันมีความน่ารักเป็นที่เบิกบานใจของตัวมันเอง เกือบจะทุกคนล้วนประกาศว่าความสมมาตรของ ส่วนต่างๆ ที่มีต่อกันและกัน และต่อส่วนต่างๆทั้งหมด นอกจากความมีเสน่ห์ของสีบางสีได้สร้างความงามขึ้นและทำให้ดวงตายอมรับในสิ่งที่มองเห็นได้ ซึ่งอันที่จริงทั้งหมดนั้น อย่างเป็นสากล โดยสาระที่แท้แล้วสิ่งสวยงามเป็นเรื่องของความสมมาตรและมีแบบแผน

เพียงการประกอบกันอันหนึ่งเป็นเรื่องความงามขึ้นมาได้ ไม่มีสิ่งใดที่ปราศจากส่วนต่างๆ และเพียงทั้งหมดอันหนึ่ง ส่วนต่างๆมากมายจะมีความงาม มิใช่ในตัวของพวกเขาเอง แต่ในฐานะของการร่วมกันสร้างให้เกิดความงามโดยรวมทั้งหมด กระนั้นก็ตาม ความงามในการรวมกลุ่มรวมตัวกันอันหนึ่งต้องการความงามในรายละเอียดต่างด้วย มันไม่สามารถถูกสร้างขึ้นมานอกเหนือจากความน่าเกลียด กฎของมันจึงต้องดำเนินไปโดยตลอด

ความน่ารักทั้งหมดเกี่ยวกับสี และแม้กระทั่งแสงของดวงอาทิตย์ ถ้าดำรงอยู่โดยปราศจากส่วนต่างๆ ก็จะไม่งามโดยความสมมาตร มันจึงต้องถูกจัดให้หลุดออกไปจากขอบเขตหรือดินแดนของความงาม” (สมเกียรติ ตั้งนโม, 2534 : 109)

ดังตัวอย่างข้อความข้างบนนี้เองที่ทำให้ข้าพเจ้า เกิดแนวความคิดรวบยอดและเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานชุด “ปลาของวิสาข์” ในวิธีการด้านทัศนกรรม การประดิษฐ์ประคอง ตกแต่งเพื่อมุ่งหวังให้เกิดคุณค่าทางความคิดความงามที่เกิดจากภายในจิตใจของข้าพเจ้าเอง และส่งผลในเรื่องความคิดความงามที่สามารถสื่อถึงผู้ดูงานได้ในระดับหนึ่ง

2.1 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์รูปทรงปลา ที่มาจากจินตนาการของตนเอง เป็นการประดับประดา รูปทรงและลวดลายที่หลากหลายและมีความแตกต่างกัน ผลงานชุด “ปลาของวิสาข์” ปลาสำหรับข้าพเจ้าคือ ความงาม บรรยากาศใต้ท้องทะเลนั้น มีความงาม เป็นเหมือนอีกโลกหนึ่ง แสดงถึง “การดำรงอยู่ร่วมกันตามธรรมชาติ ความรักความผูกพันของสัตว์ การอยู่ร่วมกันเป็นฝูง” การดำรงชีวิตของสัตว์ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในส่วนขอ “การประดับประดา การเย็บ การประดิษฐ์” โดยอาศัยรูปทรงปลาชนิดต่างๆ เป็นการแสดงออกด้านทัศนกรรม ให้เห็นถึงความแวววาวของเกล็ดปลา ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งสัตว์น้ำทะเลหรือจากสภาวะการลอยตัวช้า ๆ หรือ การนอนนิ่งๆ ในระดับพื้นน้ำลึกของปลาที่สามารถแสดงออกถึงสภาวะในการดำรงชีวิตของปลา ขณะที่ข้าพเจ้าใช้การจินตนาการในการค่อยๆ ประดับประดา ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ของความงดงามทั้งหลาย เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเป็นความงามอยู่ด้วย

2.2 ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างสรรค์

ขั้นตอนในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า สามารถลำดับได้ดังนี้ การหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลในการสร้างสรรค์และนำมาคลี่คลายทางความคิด ทำให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน จากความคิดที่เป็นนามธรรมสู่ผลงานที่เป็นรูปธรรม การเตรียมและประกอบผลงานเพื่อการติดตั้งให้เกิดผลงานสองมิติ

2.3 การหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูล

ข้าพเจ้าศึกษาข้อมูลจากพันธุ์ปลาหลากหลายชนิด ที่สามารถศึกษาได้ตามพิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเลต่างๆ เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทะเล จังหวัดชลบุรี บางแสน ล้วนเป็นแหล่งการหาข้อมูลให้ข้าพเจ้าได้เข้าไปศึกษาถึง การดำรงชีวิตของปลาแต่ละชนิด การอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นฝูง จากการเฝ้าสังเกตการณ์ดำเนินชีวิตของปลาหลากหลายชนิด ที่มีสีสันและรูปทรงที่สวยงาม ที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์ไว้อย่างลงตัว และลักษณะของรูปลักษณ์ รายละเอียดของลักษณะพื้นผิว สีสัน ลวดลายของพันธุ์ปลาแต่ละชนิด อันเป็นความพิเศษของปลาแต่ละตัวที่ปรากฏให้เห็นได้ในแต่ละกลุ่มฝูง จึงเป็นแรงบันดาลใจให้กับข้าพเจ้าเมื่อได้สัมผัสที่ได้เห็นถึงวงจรชีวิต การดำรงอยู่อย่างธรรมชาติ ซึ่งการดำรงอยู่ของปลาทะเลนั้น มีวัฏจักรที่คล้ายคลึงกับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตต่างๆ คล้ายคลึงกัน คือ การอยู่ร่วมกัน การพึ่งพาอาศัยกัน ข้าพเจ้าได้บันทึกภาพความงามที่เป็นจริงตามธรรมชาติในแต่ละอิริยาบถ ตั้งแต่การว่ายน้ำของปลา พฤติกรรมของฝูงปลา สีสันที่แตกต่างของปลาอันหลากหลาย ก่อนที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เป็นรูปธรรมต่อไป (ภาพประกอบที่ 27 - 35)

ภาพประกอบที่ : 27

ภาพประกอบที่ : 28

ภาพประกอบที่ : 29

ภาพประกอบที่ : 30

ภาพประกอบที่ : 31

ภาพประกอบที่ : 32

ภาพประกอบที่ : 33

ภาพประกอบที่ : 34

ภาพประกอบที่ : 35

ภาพประกอบที่ 27 - 35 : ภาพบันทึกความงามของปลาทะเลจังหวัดชลบุรี

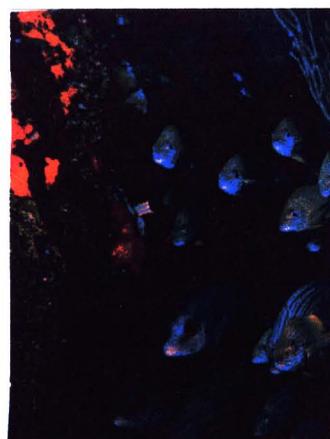
ข้าพเจ้าได้ศึกษาจากหนังสือสารคดีที่มีเนื้อหาและภาพเกี่ยวกับปลาทะเล โดยมีจะกล่าวถึงโดยทั่วไปเกี่ยวกับ ข้อมูลโดยรวมของความหลากหลายและลักษณะพิเศษเฉพาะในแต่ละชนิดของพันธุ์ปลา อาทิเช่น อธิบายให้เห็นถึงความงามด้านสีสันภายใต้ท้องทะเล การดำรงอยู่ตามธรรมชาติของฝูงปลา การว่ายน้ำของฝูงปลาที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน ข้าพเจ้าได้ศึกษาจากหนังสือสารคดีต่างประเทศ อาทิเช่น (Blueprints), (Don't forget to fly), (Dream a world) ซึ่งหนังสือสารคดีเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าสามารถศึกษาค้นคว้าได้อย่างละเอียดมากขึ้นด้วย (ภาพประกอบที่ 36 - 38)

ภาพประกอบที่ : 36

ภาพประกอบที่ : 37

ภาพประกอบที่ : 38

ภาพประกอบที่ 36 - 38 : ภาพแสดงพันธุ์ปลาแต่ละชนิดจากหนังสือสารคดี

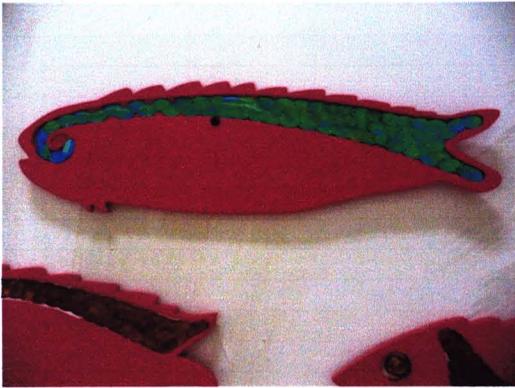
2.4 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ข้าพเจ้าจัดรูปแบบการทำงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปลาของวิสาข์” โดยการคิดตั้งจัดวางผลงาน สื่อผสม (Mixed Media) โดยในผลงานชุดนี้ยังคงเรื่องของการนำเอาวัสดุ เช่น ลูกปัด ดิน ผ้า กระดาษและการใช้โทนสีในลักษณะที่มีความหลากหลาย สี สัน ความแวววาว ให้เกิดความงามมาผสมผสานกันภายในรูปทรงปลาที่ใช้การเขียนสีขาวทาบลงพื้นไม้ภายในรูปทรงไว้ทั้งหมดเพื่อความมีเอกภาพ (Unity) ในชุดผลงาน และ ความเป็นกลุ่มด้วยฝูงปลา ทำให้เกิดเป็นมวล (Mass) และมี ส่วนประกอบอื่นลดการซ้ำ เพื่อให้เกิดความลงตัวในผลงานทั้งหมดจะมีขนาดที่มีความแตกต่างกัน

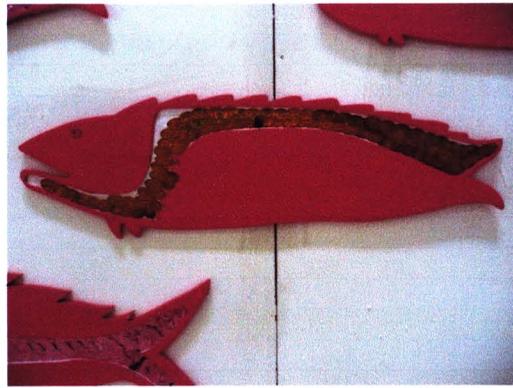
ไป หลากหลายขนาด ผลงานนั้นจะมีขนาดความยาว ตั้งแต่ 10 นิ้วจนไปถึงความยาวที่มากที่สุดที่ขนาด 2.00 เมตร จำนวนผลงานรูปปลาทั้งหมด 153 ชิ้น และนำมาติดตั้งที่ฝาผนังห้อง นิทรรศการคณะ วิจิตรศิลป์ ในส่วนของผนังห้องที่มีความยาวเป็นหลัก การติดตั้งจำนวนปลาในลักษณะการวางไป เป็นฝูงและจำนวนสองตัวและสามตัวที่มีลักษณะของการทับซ้อนกันอยู่ให้เกิดมิติของรูปทรงปลา แต่ละชนิด แทนการวางขึ้นหายใจเหนือพื้นน้ำ เป็นเสมือนที่อยู่อาศัยของปลาที่มีความใกล้เคียงกับธรรมชาติ โดยติดตั้งจัดวางให้เป็นลักษณะของการวางไปเป็นฝูงเช่นกัน

ภาพแสดงตัวปลาแต่ละตัวที่มีความแตกต่างกัน

(ภาพประกอบที่ 39 - 52)

ภาพประกอบที่ : 39

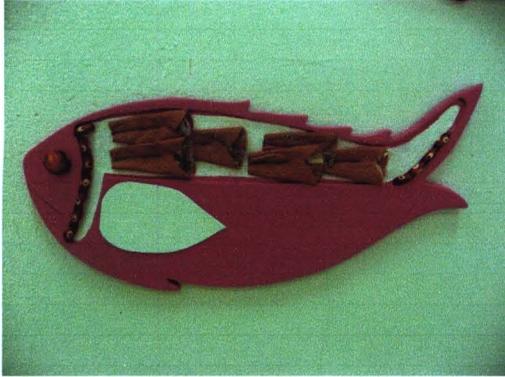
ภาพประกอบที่ : 40

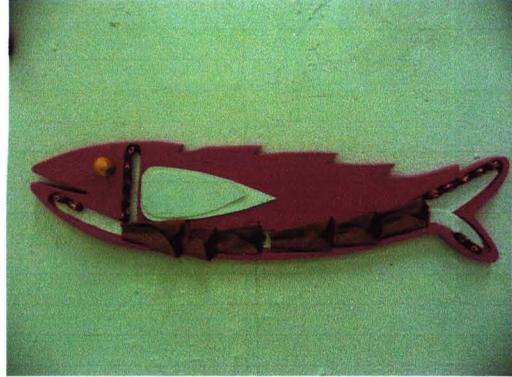
ภาพประกอบที่ : 41

ภาพประกอบที่ : 42

ภาพประกอบที่ : 43

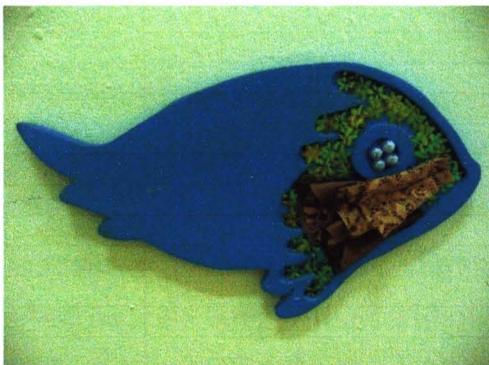
ภาพประกอบที่ : 44

ภาพประกอบที่ : 45

ภาพประกอบที่ : 46

ภาพประกอบที่ : 47

ภาพประกอบที่ : 48

ภาพประกอบที่ : 49

ภาพประกอบที่ : 50

ภาพประกอบที่ : 51

ภาพประกอบที่ : 52

ภาพประกอบที่ 39 - 52 : ภาพแสดงตัวปลาแต่ละตัวที่มีความแตกต่างกัน

2.5 กระบวนการจัดการทางวัสดุ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ปลาของวิเศษ” ดัดแปลงผลงาน โดยใช้ รูปทรงอิสระ (Free form) คล้ายพื้นที่ภายในท้องทะเล นำไปสู่การกำหนด รูปทรงของแผ่นไม้เป็นรูปทรงอิสระรูปปลาที่มีการใส่รายละเอียดไว้ภายในรูปทรง ที่มีความแตกต่างในเรื่องของขนาดรูปทรงปลาแต่ละตัวจาก ขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ไปจนถึงการสร้างให้รูปทรงมีการทับซ้อนกันทั้งขนาดเล็กและใหญ่ ความสูงของการติดตั้งจัดวางบนผนังนั้น ข้าพเจ้าใช้การประดิษฐ์ประต้อระหว่างรูปทรงแต่ละรูปทรงเป็นสิ่งสำคัญในส่วนรายละเอียด ในส่วนภาพรวมนั้นต้องการให้เกิดการรวมตัวกันของปลาแต่ละตัวที่มีการเชื่อมโยงกันบนผนังมีความเป็นกลุ่มก้อนในลักษณะของการว่ายน้ำของปลาในแต่ละฝูงรวมกันเป็นภาพรวมใหญ่

กระบวนการทางเทคนิคของศิลปะ เริ่มหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกระบวนการต่างๆ ที่ธรรมชาติรอบตัวในชีวิตประจำวันมีลักษณะทางกระบวนการสอดคล้องกัน เหตุผลในเรื่องความคิดจิตใจที่มีระหว่างภายนอกและภายในของตัวข้าพเจ้าเอง กระบวนการทางศิลปะนั้นเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน ช่วงเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานกับเวลาในชีวิตจริงที่เชื่อมโยงถึงกัน ก่อให้เกิดเป็นวิสัยทางการกระทำที่มีต่อตนเอง บรรจงสร้างสรรค์ด้วยการใช้จินตนาการ การเรียงร้อยค่อยๆ วางวัสดุลงบนพื้นที่ว่าง ส่งผลต่อจิตใจจาก “ภายนอกสู่ภายใน” ก่อให้เกิดจิตสำนึกในเรื่องความคิด ความงาม จากที่กล่าวมาในตอนต้นผลปรากฏทางเทคนิคนั้นสอดคล้องกันทั้งทางกระบวนการคิด และวัสดุที่เลือกใช้ นำไปสู่การเลือกสรรวัสดุที่มีความหลากหลาย การแกะสลักไม้เป็นรูปทรงปลา มีความเหมาะสม เมื่อผ่านกระบวนการการจัดการวัสดุลงบนแผ่นไม้แล้ว ได้ผลอย่างที่ต้องการ เริ่มจากการร่างภาพลายเส้นรูปทรงปลาลงบนแผ่นไม้หนา 8 - 10 มิลลิเมตร เริ่มจากรูปทรงเล็กไปจนถึงรูปทรงขนาดใหญ่ผลงานนั้นจะมีขนาดความยาว ตั้งแต่ 10 นิ้วจนไปถึงความยาวที่มากที่สุดที่ขนาด 2.00 เมตร จำนวนผลงานรูปปลาทั้งหมดนั้นมีจำนวน 153 ชิ้น และ นำมาติดตั้งที่ผนังห้องของหอศิลป์คณะวิจิตรศิลป์ ในส่วนของผนังห้องที่มีความยาวเป็นการติดตั้งจำนวนปลาในลักษณะการวางไปเป็นฝูงและจำนวนสองตัวและสามตัวที่มีลักษณะของการทับซ้อนกันอยู่เพื่อให้เกิดมิติของรูปทรงปลาแต่ละชนิด

รายละเอียดของการจัดวางนั้นมีความหมายแทนการว่ายขึ้นหายใจเหนือพื้นน้ำ เป็นเสมือนที่อยู่อาศัยของปลาที่มีความใกล้เคียงกับธรรมชาติ โดยติดตั้งจัดวางให้เป็นลักษณะของ การวางไปเป็นฝูงเช่นกัน และส่วนของรายละเอียดที่อยู่ภายในนั้นมีส่วนสำคัญมาก ซึ่งวิธีการนี้ทำให้เกิดการสร้างสรรค์และจินตนาการ วัสดุที่นำมาใช้นั้นมี ลูกปัด ดิน ฝ้ายที่เย็บเป็นลายเกล็ดปลา ฝ้ายลูกไม้ แถบเส้นผ้า การร้อยเรียงลูกปัด การตัดกระดาษ การเขียนสีลงบนวัสดุไม้แกะสลักโดยตรงในกระบวนการช่วงแรกข้าพเจ้าจะสร้างรูปทรงขึ้นมา โดยตัดไม้เป็นรูปปลาหลากหลายรูปทรงและนำมาวางเรียงกันจัดการจังหวะของการเขียนสีขาวรองพื้น ในลักษณะที่เป็นการทาสีรองพื้นเรียบๆ ลงไปและการรองพื้นด้วยสีขาวแบบการทาเป็นลายเส้นและลายจุดลงบนพื้นที่ๆ ใช้วิธีการแกะสลักเป็นร่องลึกลงไปภายในรูปทรงปลา ด้วยการกำหนดจังหวะในการทาสีลงไปภายในรูปทรงปลานั้น ต่อจากนั้นก็เลือกวัสดุสำเร็จรูปและวัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นให้มีลักษณะของสีสันทันเข้ากันกับสีของรูปทรงปลาภายนอก ค่อยๆ วางวัสดุลงบนพื้นที่สีขาวที่อยู่ภายในรูปทรงปลานั้นๆ ในขั้นตอนการทำงานนั้นข้าพเจ้าทำการประดิษฐ์ผลงานพร้อมกันเป็นชุดๆ

โดยเลือกการวางวัสดุที่สร้างรายละเอียดไว้ภายในรูปทรงให้คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ผลงานนั้นสามารถรวมกันเป็นชุดย่อยๆ ในการแสดงออกถึงความเป็นกลุ่มฝูงปลาแต่ละกลุ่มฝูง จากวิธีการวางวัสดุนั้นข้าพเจ้าจะเลือกใช้ สีสันทันของวัสดุสำเร็จรูป ลูกปัด ดิน วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเกิดจาก

การตัดกระดาษฟันทีสเปร์ย ผ้าปกรูปเกล็ดปลา ฯลฯ จัดวางให้เห็นภาพรวมของการกำหนดรายละเอียดไว้ภายใน จากนั้นจึงตัดสติ๊กเกอร์ติดไว้ด้วยกรรไกร ซึ่งจากกระบวนการนี้เองต้องอาศัยเรื่องจังหวะ น้ำหนัก ความเท่ากัน ความลงตัวที่เกิดจากการจัดวางอย่างคร่าว ๆ ก่อน จึงกำหนดความแน่นอนในการแสดงพื้นที่รายละเอียดภายในที่แท้จริง

ความสมบูรณ์เกิดขึ้นได้จากวิธีการนี้ที่มีความสำคัญต่อข้าพเจ้ามาก ในส่วนรายละเอียดจึงต้องครบถ้วน บ่งบอกถึงความสมบูรณ์ การประดับประดา มีส่วนสำคัญมากในผลงานชุด “ปลาของวิเศษ” ความลงตัว ความพิถีพิถัน ในกระบวนการ ส่งผลให้เกิดความสุขอยู่ในจิตใจ

ผลงานที่ปรากฏมีการใช้สีหลากหลายสีสันทนค่าปลาในท้องทะเลที่มีหลากหลายสีสันทัน เช่นกัน สีต่างเหล่านี้ มีทั้งสีเขียว สีฟ้า สีเหลือง สีแดง สีม่วง ในธรรมชาติของปลาทะเลนั้นจะมีความแตกต่างกับปลาน้ำจืดซึ่งจะมีสีสันทันไม่มากเท่าปลาทะเล

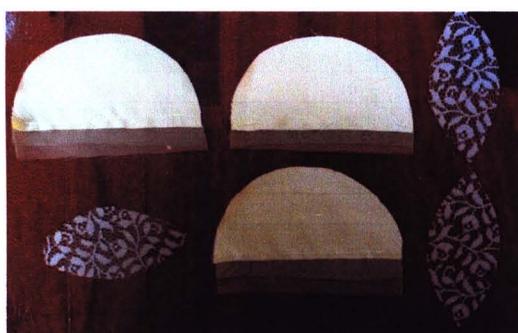
ภาพวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการประดิษฐ์ผลงาน (ภาพประกอบที่ 53 - 60)

ภาพประกอบที่ : 53

ภาพประกอบที่ : 54

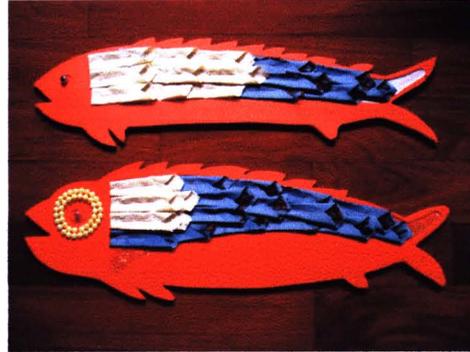
ภาพประกอบที่ : 55

ภาพประกอบที่ : 56

ภาพประกอบที่ : 57

ภาพประกอบที่ : 58

ภาพประกอบที่ : 59

ภาพประกอบที่ : 60

ภาพประกอบที่ 53 - 60 : ภาพวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการประดิษฐ์ผลงาน

2.6 การเตรียมผลงานเพื่อการติดตั้ง

ผลงานสื่อผสมสองมิติ ทั้งหมดนำมาจัดวางเรียงลงบนพื้นอย่างคร่าวๆ ก่อนที่จะนำขึ้นติดตั้งบนผนังห้องนิทรรศการ ซึ่งจะนำผลงานมาเรียงต่อกัน ผลงานรูปปลาแต่ละชนิดแสดงการเรียงกันของวัตถุคล้ายคลึงกับการอาศัยอยู่ของปลาได้ท้องทะเล กำหนดทิ้งระยะผลงานในแต่ละชิ้นอย่างพอสมควรกับการมองเห็นภาพผลงานคล้ายลักษณะของความเป็นจริง

เพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างระหว่างรูปทรงในแต่ละรูปทรงทั้ง 3 ขนาด ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ก่อนที่จะนำผลงานขึ้นทำการติดตั้งเป็นผลงานจริงบนผนังห้องนิทรรศการนั้นข้าพเจ้าคิดคำนวณกำหนดระยะของพื้นที่การวางรูปทรงปลาแต่ละตัวให้มีระยะความกว้าง ความยาว ความสูง สร้างมิติของการจัดวางปลาแต่ละตัวให้เกิดเป็นกลุ่มฝูงและให้มีระยะที่สร้างให้เกิดเป็น

การมองเห็นคล้ายกับการว่ายน้ำจริง ของปลาในท้องทะเล อาทิเช่น การว่ายน้ำของปลาแต่ละฝูงนั้น อาจจะว่ายน้ำโดยหันหน้าไปในทางเดียวกันจะทำให้มีความต่อเนื่องของลักษณะฝูงปลาชนิดเดียวกัน ว่ายน้ำไปในทางเดียวกันหรืออาจจะสวนทางกับปลาอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งจะทำให้การว่ายน้ำสวนทางกัน ไม่ได้ว่ายน้ำไปในทางเดียวกันโดยตลอด ด้วยเหตุนี้เองการติดตั้งผลงานจึงเกิดเป็นความต่อเนื่องในการเชื่อมโยงผลงานทั้งชุดเข้าไว้ด้วยกันที่เกิดจากฝูงปลานขนาดใหญ่ ปลานขนาดกลางและปลานขนาดเล็ก เข้าด้วยกัน การสร้างความมีเอกภาพไว้ภายในผลงานชุดนี้จึงมีความสำคัญในการสร้างภาพรวมทั้งหมดอย่างยิ่ง

“ลีลาและจังหวะ หมายถึง ผลของการรับรู้อันเกิดจากการซ้ำๆ กันของวัตถุในสนามภาพ ลีลาและจังหวะ จะเกิดเป็นห่วงๆ ตามวัตถุ ซึ่งทำให้เกิดการกลมกลืนระหว่างวัตถุนั้นๆ ในสนามภาพและในการจัดภาพลีลาจังหวะ มีบทบาทในการส่งเสริมความรู้สึก เคลื่อนไหว และความสมดุลได้มาก” (อารี สุทธิพันธุ์, 2532 : 134)

ภาพขั้นตอนในการติดตั้งผลงานทั้งหมด
(ภาพประกอบที่ 61 - 78)

ภาพประกอบที่ : 61

ภาพประกอบที่ : 62

ภาพประกอบที่ : 63

ภาพประกอบที่ : 64

ภาพประกอบที่ : 65

ภาพประกอบที่ : 66

ภาพประกอบที่ : 67

ภาพประกอบที่ : 68

ภาพประกอบที่ : 69

ภาพประกอบที่ : 70

ภาพประกอบที่ : 71

ภาพประกอบที่ : 72

ภาพประกอบที่ : 73

ภาพประกอบที่ : 74

ภาพประกอบที่ : 75

ภาพประกอบที่ : 76

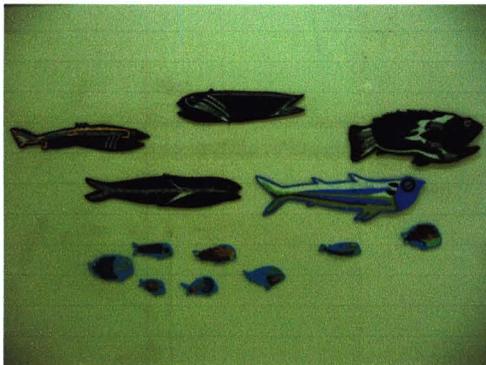
ภาพประกอบที่ : 77

ภาพประกอบที่ : 78

ภาพประกอบที่ 61 - 78 : ภาพขั้นตอนในการติดตั้งผลงานทั้งหมด

ภาพแสดงผลงานในรูปแบบนิทรรศการ
(ภาพประกอบที่ 79 - 101)

ภาพประกอบที่ :79

ภาพประกอบที่ : 80

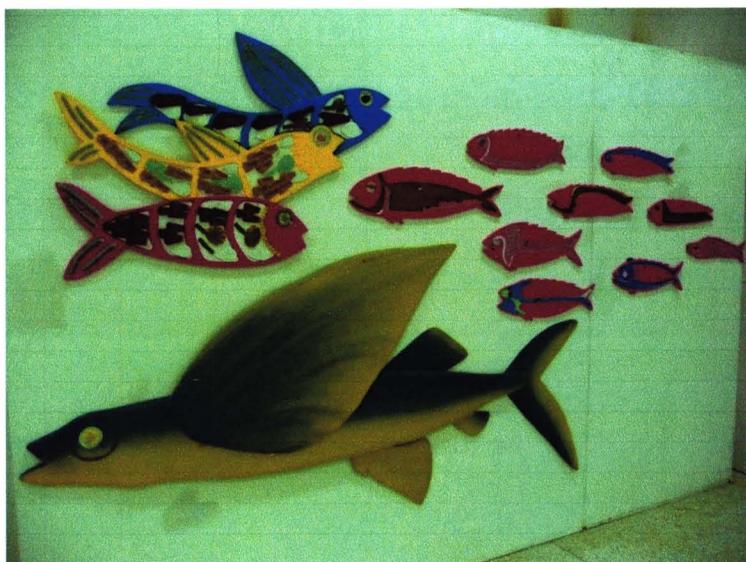
ภาพประกอบที่ :81

ภาพประกอบที่ :82

ภาพประกอบที่ :83

ภาพประกอบที่ :84

ภาพประกอบที่ :85

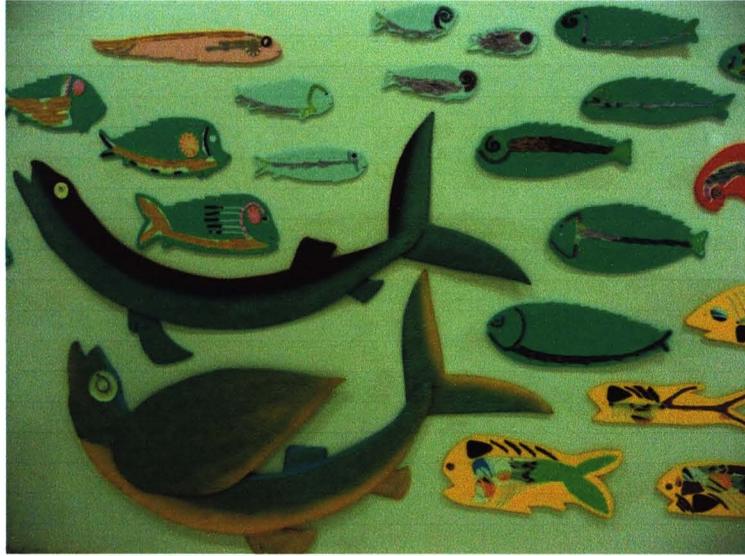
ภาพประกอบที่ :86

ภาพประกอบที่ : 87

ภาพประกอบที่ : 88

ภาพประกอบที่ :89

ภาพประกอบที่ :90

ภาพประกอบที่ :91

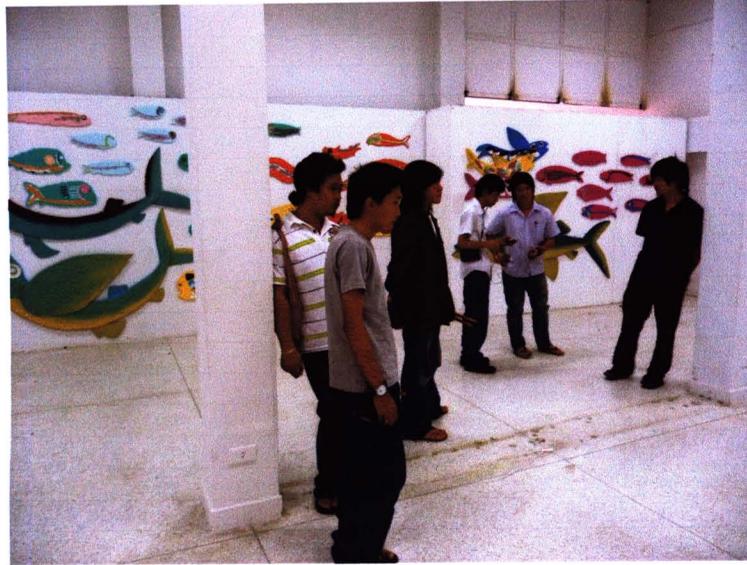
ภาพประกอบที่ :92

ภาพประกอบที่ : 93

ภาพประกอบที่ : 94

ภาพประกอบที่ : 95

ภาพประกอบที่ : 96

ภาพประกอบที่ : 97

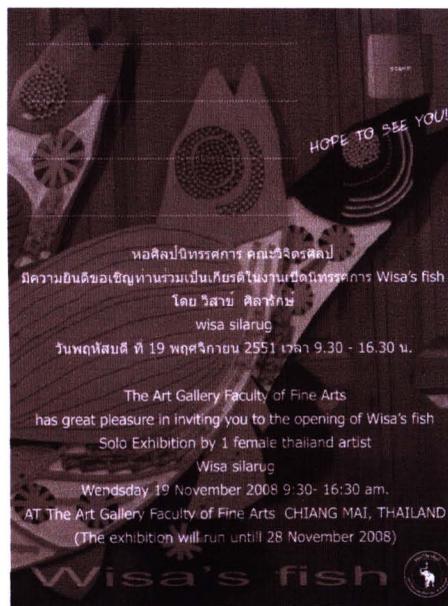
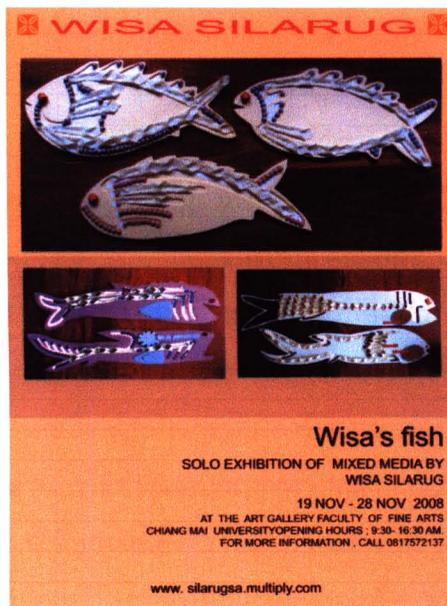
ภาพประกอบที่ : 98

ภาพประกอบที่ : 99

ภาพประกอบที่ : 100

ภาพประกอบที่ : 101

ภาพประกอบที่ 79 - 101 : ภาพแสดงผลงานในรูปแบบนิทรรศการ